

Folkomröstning om Västpapas självständighet övervakad av FN

FN måste hålla en internationellt övervakad omröstning om självständighet för Västpapua har globala parlamentariker och oberoende advokater sagt.

Londontidningen *The Guardian* skrev den 23 maj att vid ett möte i London dagen efter skulle Västpapas självständighetsledare Benny Wenda ansluta sig till parlamentariker, jurister och humanister från Storbritannien och Stilla havsregionen för att kräva att FN fattar beslut om att hålla en oberoende folkomröstning i syfte att kompensera för dess "misstag" att låta Indonesien ta kontroll över området för nästan 50 år sedan.

Västpapuaner är ursprungsbefolkningen på den västra halvan av den ö som delas med Papua Nya Guinea. Indonesien tog tillfälligt kontroll över Västpapua enligt ett FN-stött fördrag 1963. En FN-sanktionerad men misskrediterad omröstning hölls 1969, i vilken bara drygt 1.000 av indoneser handplockade västpapuanska ledare röstade under hot om våld.

Wenda sade att folkomröstningen, den så kallade "act of free choice", var ett svek mot Västpapua och att det nu var dags för FN att ställa till rätta det som då gjordes. "Vi västpapuaner kallar det "act of no choice" (en handling utan val), berättade Wenda för *Guardian*. "FN har redan gjort ett misstag, de bröt mot sin egen regel. Det är därför FN måste rätta till det nu."

Västpapas frihetsorganisation OPM (Organisasi Papua Merdeka) hoppas att få se en FN-resolution inom två år för att sända internationella fredsbevarare för att skydda västpapuaner om de röstar om självständighet. "Inom kanske ytterligare 10 eller 20 eller 50 år tror jag att mitt folk kommer att bli en minoritet. Vi behöver detta så snart som möjligt."

Wenda tillkännagav att Tongas premiärminister Aki-lisi Pōhiva blir den första statschefen att delta i ett möte om ett fritt Västpapua. Vidare deltar Papua Nya Guineas guvernör Powes Parkop och Garry Juffa samt Vanuatus premiärminister Ralph Regenvanu.

Regenvanu och hans nation har alltid stött ett fritt Västpapua, och han uppmanade andra i regionen, särskilt Australien och Nya Zeeland, som för närvarande ställer sig bakom Indonesiens suveränitet, att ansluta sig till dem.

"De måste intensifiera trycket och erkänna vad som händer på deras tröskel", sade han till *The Guardian*.

"Jag anser att attityden hos regeringarna i Nya Zeeland och Australien är ganska skamlig när det kommer till Västpapua."

Människorättsadvokaten Jennifer Robinson noterade att båda nationerna också stödde den indonesiska suveräniteten över Östtimor till "den allra sista stunden".

"Det är viktigt att vi fortsätter att bygga starka civilsambällskampanjer inom Australien och Nya Zeeland för att sätta ytterligare press på regeringarna att göra det rätta", sade Robinson till *The Guardian*.

"Det är naturligtvis olagligt i en fråga om internationell rätt att erkänna en olaglig situation, och Indonesiens ockupation av Västpapua är olaglig eftersom de inte respekterade internationell rätt i den process genom vilken Västpapua införlivades i staten."

Folkomröstningen som Wenda krävde på tisdagen ska modelleras efter den som hölls i det forna indonesiska territoriet Östtimor 1999. Medan förhoppningen är att Västpapua på motsvarande sätt skulle uppnå självständighet, finns det en rädsla för att det också skulle kunna ledda till samma grymma övergrepp mot de mänskliga rättigheterna av indonesiska styrkor. Det beräknas att ungefär en tredjedel av Östtimors befolkning dödades under den indonesiska ockupationen och under striderna som följde efter folkomröstningen om oberoende, trots närvaron av fredsbevarande trupper.

Kravet på en folkomröstning är kulmen på decennier av kampanjer, den senare tidens kraftiga gräsrotsstöd för OPM och fler medlemmar i Internationella parlamentariker för Västpapua (IPWP). Labourledaren Jeremy Corbyn är en av grundarna.

"Denna konferens är ett välkommet erkännande av det växande internationella stödet, särskilt i Stilla havet, för att människorna i Västpapua ska tillmätas sin rätt, så länge och felaktigt förnekad, till självbestämmande", sade riksdagsledamoten för Oxford East, Andrew Smith, som är ordförande i och grundare av IPWP.

"Förnekandet av självbestämmanderätten är en skamfläck för FN och vi måste fortsätta att kämpa för att det internationella samfundet ska rätta till det."

Lord Harries av Pentregarth, före detta biskop i Oxford, och även han en av grundarna av gruppen, beskrev Västpapua som "en av de stora försummade skandalerna i vår tid".

"Äntligen vaknar parlament runt om i världen upp till detta och besök av politiska ledare från Stilla havet är ett mycket välkommet steg mot att få ett ordentligt FN-erkännande av ursprungsbefolkningen i Västpapua och dess önskan om självbestämmande."

"Detta är vardagen i Västpapua. Fysiskt och mentalt skrämmer Indonesien varje dag", säger Wenda.

"Mitt folk kommer att besluta om vem som ska leda oss mot självständighet, men min skyldighet är nu att befria Västpapua", sade han.

Hendrik Amahorseja